

Kansen en uitdagingen in de B-stroom

***De leerling staat
centraal en is eigenaar
van zijn/haar/diens***

loopbaan

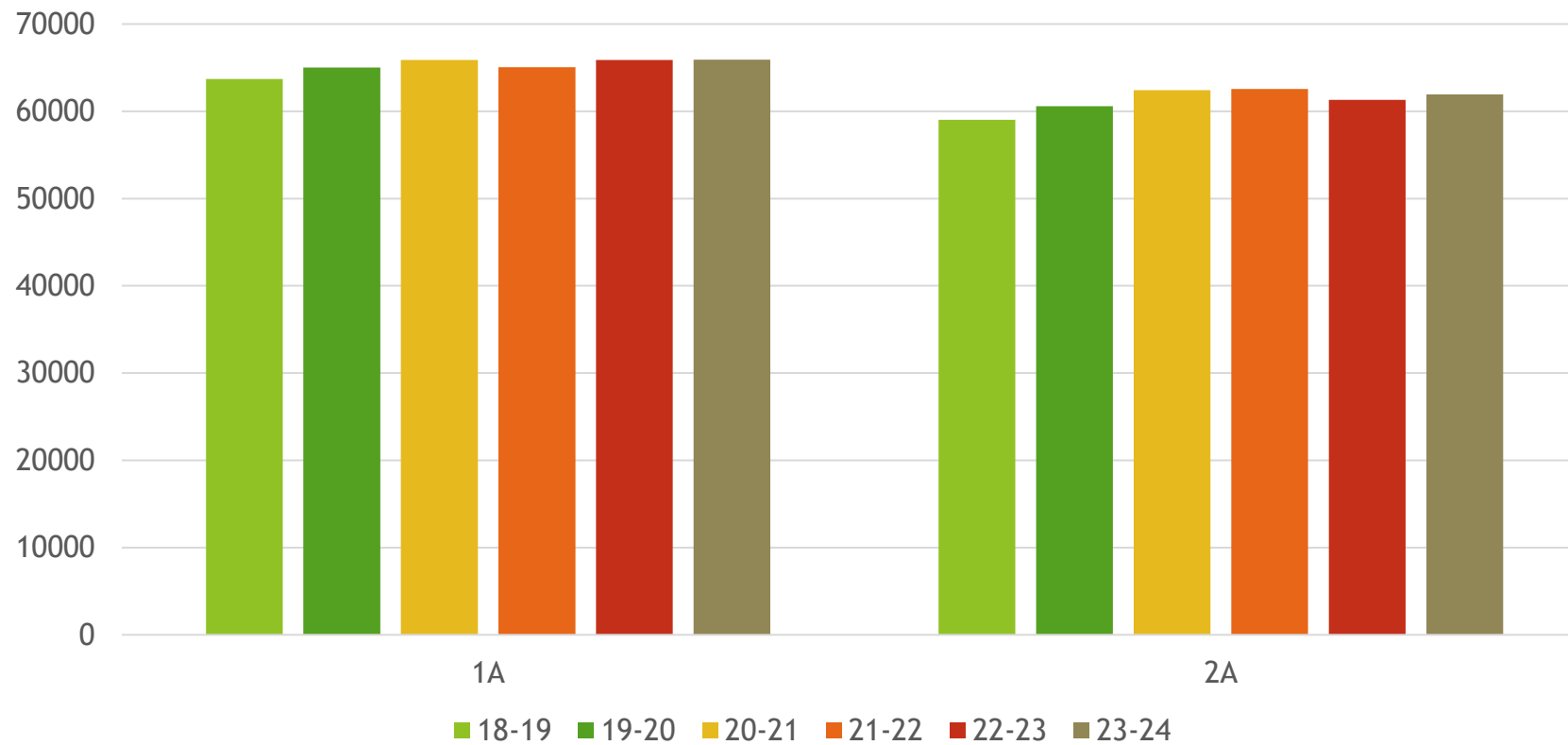
Situering

onderwijsloopbaan binnen CLB opdracht

- ▶ 15° leerlingenbegeleiding: een geheel van preventieve en begeleidende maatregelen. Leerlingenbegeleiding situeert zich op vier domeinen: **de onderwijsloopbaan, leren en studeren, psychisch en sociaal functioneren en preventieve gezondheidszorg**. De maatregelen vertrekken steeds vanuit een geïntegreerde en holistische benadering voor de vier begeleidingsdomeinen en dit vanuit een continuüm van zorg;

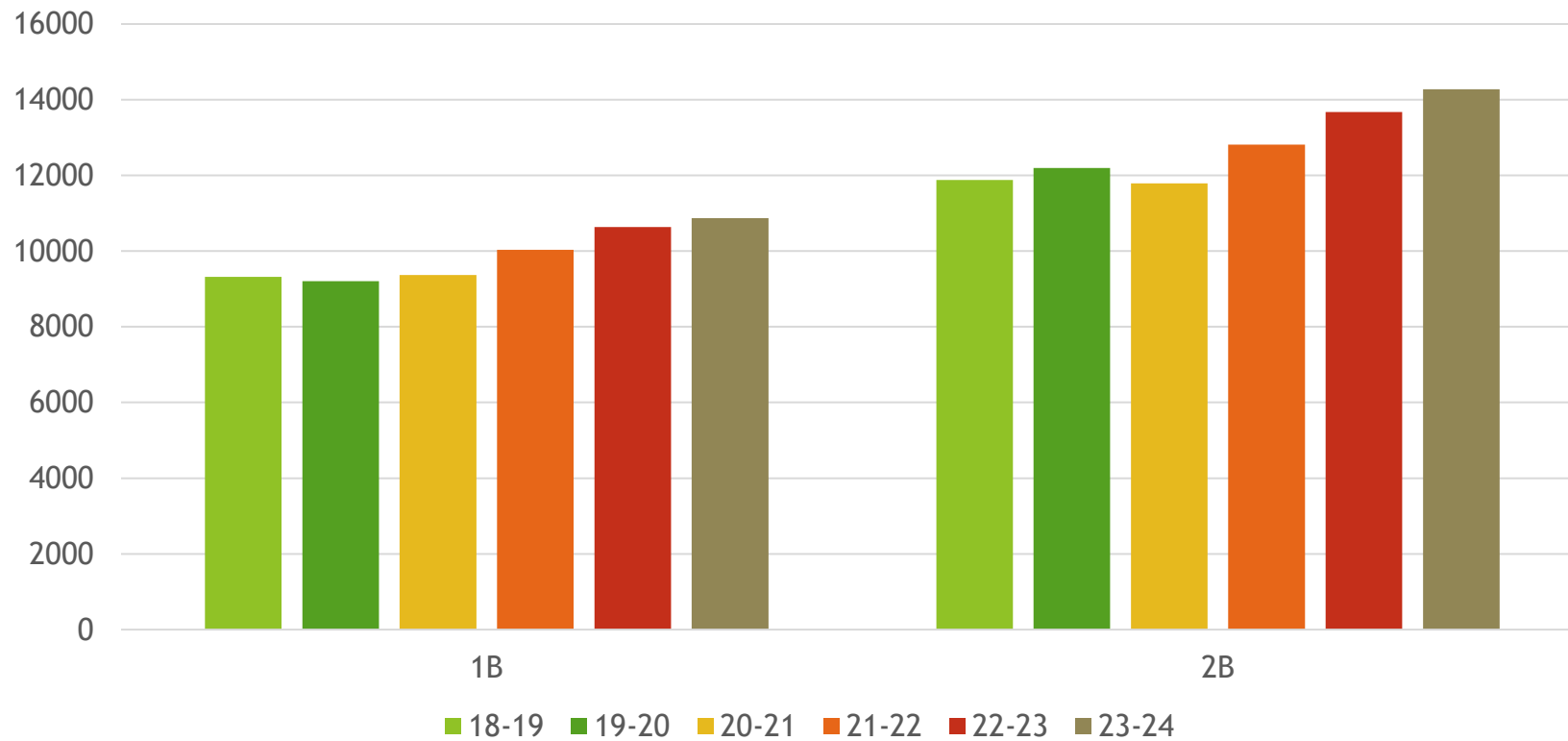
OLB : volgens decreet

- ▶ Het begeleidingsdomein onderwijsloopbaan heeft tot doel de leerling te ondersteunen om voldoende zelfkennis te ontwikkelen, om inzicht te verwerven in de structuur van en de mogelijkheden binnen het onderwijs, een opleiding en de arbeidsmarkt en om adequate keuzes te leren maken op school en daarbuiten.

Evolutie 1ste^o A-stroom (dataloep)

18-19 <-> 23-24: +4,20%

Evolutie 1ste^o B-stroom (dataloop)

18-19 <-> 23-24: +18,57%

B-stroom is nodig!

- ▶ De B-stroom vervult een essentiële rol in ons onderwijs.
- ▶ Leerlingen moeten voor de eerste keer niet over dezelfde lat in tegenstelling tot het lager onderwijs.
- ▶ Maar binnen 1B verschillende wegen.
 - ▶ Voorbereiding op A-stroom
 - ▶ Zodat leerlingen na 1B naar 1A zouden kunnen.
 - ▶ Of leerlingen die 'opstromen' na 2de jaar B.
 - ▶ Theoretische en praktische eindtermen op einde van 2B
 - ▶ Zodat leerling goed zicht hebben op hun interesses en talenten als voorbereiding op 2de graad.
- ▶ => een uniek verhaal met veel facetten. Dit biedt heel wat kansen en uitdagingen.

B-stroom is divers !

In totaal is binnen die procentueel kleine groep in ons onderwijs een grote diversiteit aanwezig

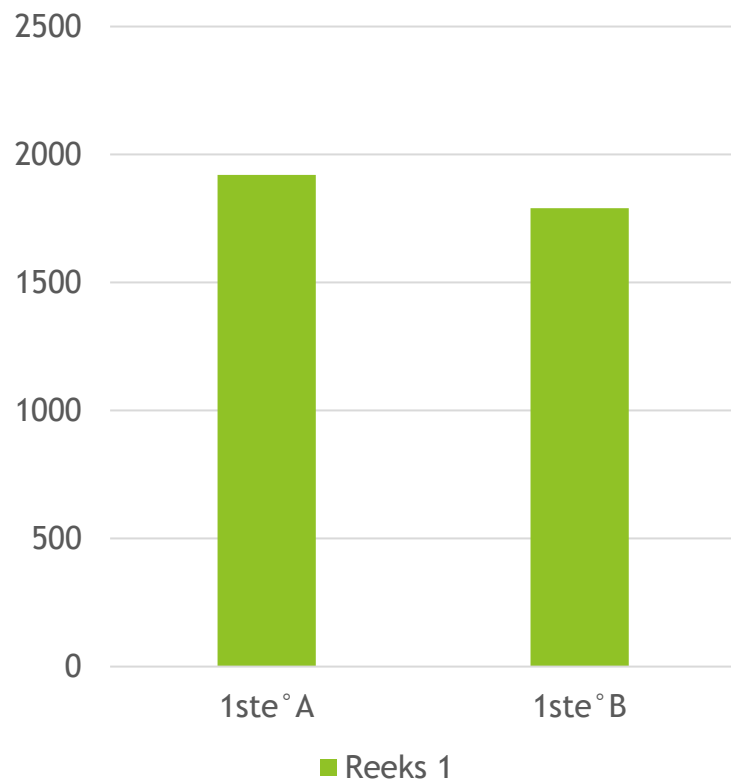
Enerzijds leerlingen die omwille van verschillende redenen moeilijkheden/uitdagingen hebben op schools vlak.

- Lln. zonder getuigschrift BaO naar 1B
- Lln. die na moeilijkheden in 1A kozen voor 2B.
- Anderstalige nieuwkomers
- ...

Anderzijds leerlingen die positieve keuze maakten.

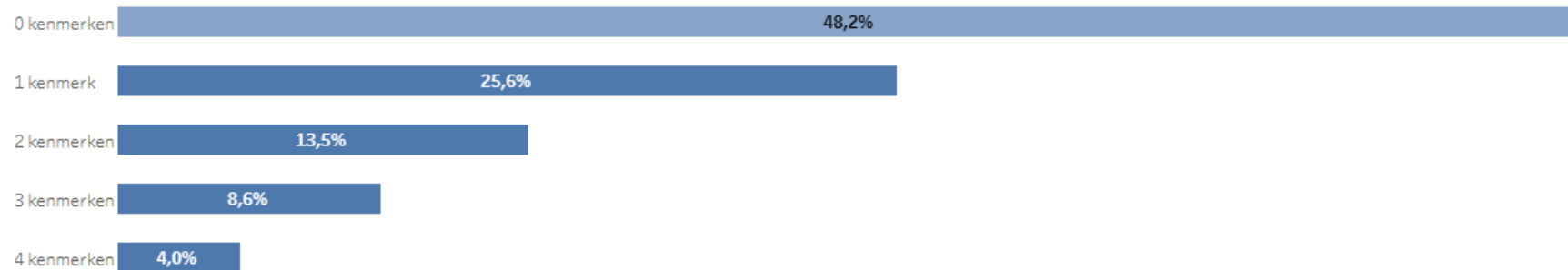
- Een deel van de leerlingen met getuigschrift BaO toch naar 1B
- Een deel van de leerlingen na 1A naar 2B omdat ze meer praktijk willen
- Een deel van de leerlingen vanuit BuLO
- ...

Aantal verslagen (GC, IAC, OV4) in '23-'24. (LARS)

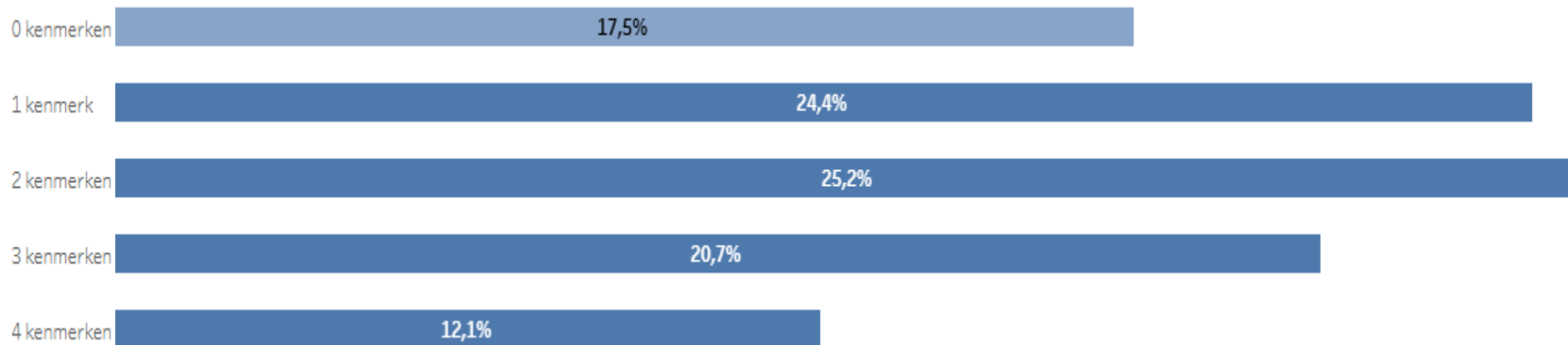

1° A: 1,5% t.o.v. populatie
1° B: 7,1% t.o.v. populatie

OKI-kenmerken 1ste° A

OKI-kenmerken 1ste° B

Maatschappelijke
perceptie van de B -
stroom

Modernisering 1ste
graad

Onderwijs / welzijn

Begeleiden onder
druk/ trajecten onder
druk

BOS /moeilijk gedrag

Schoolbinding

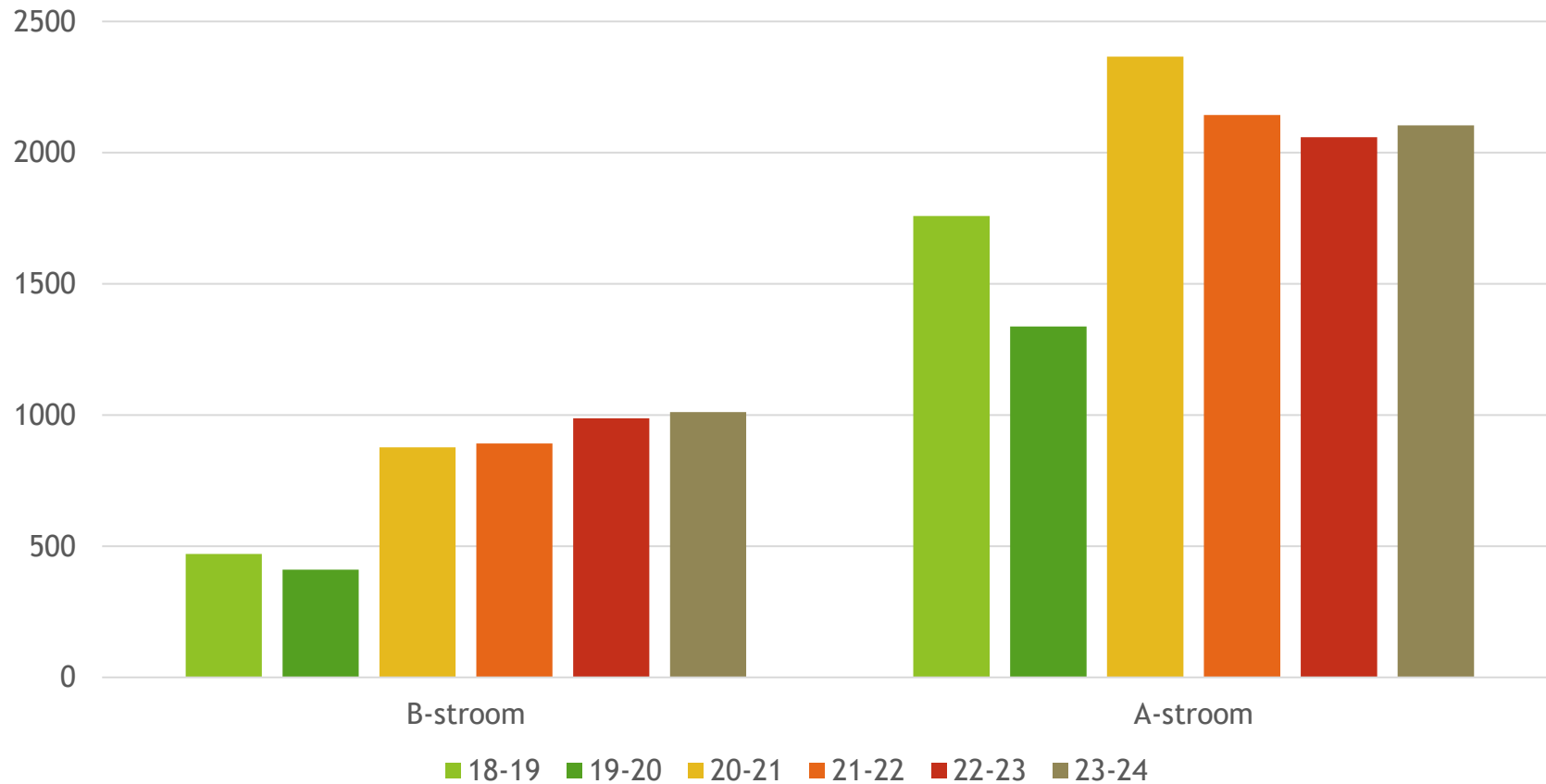
Capaciteitsproblemen

Lerarentekort

Instroom leerlingen
B - stroom

Keuzebegeleiding in de eerste graad stijgt

(LARS)

Keuzebegeleiding onder druk

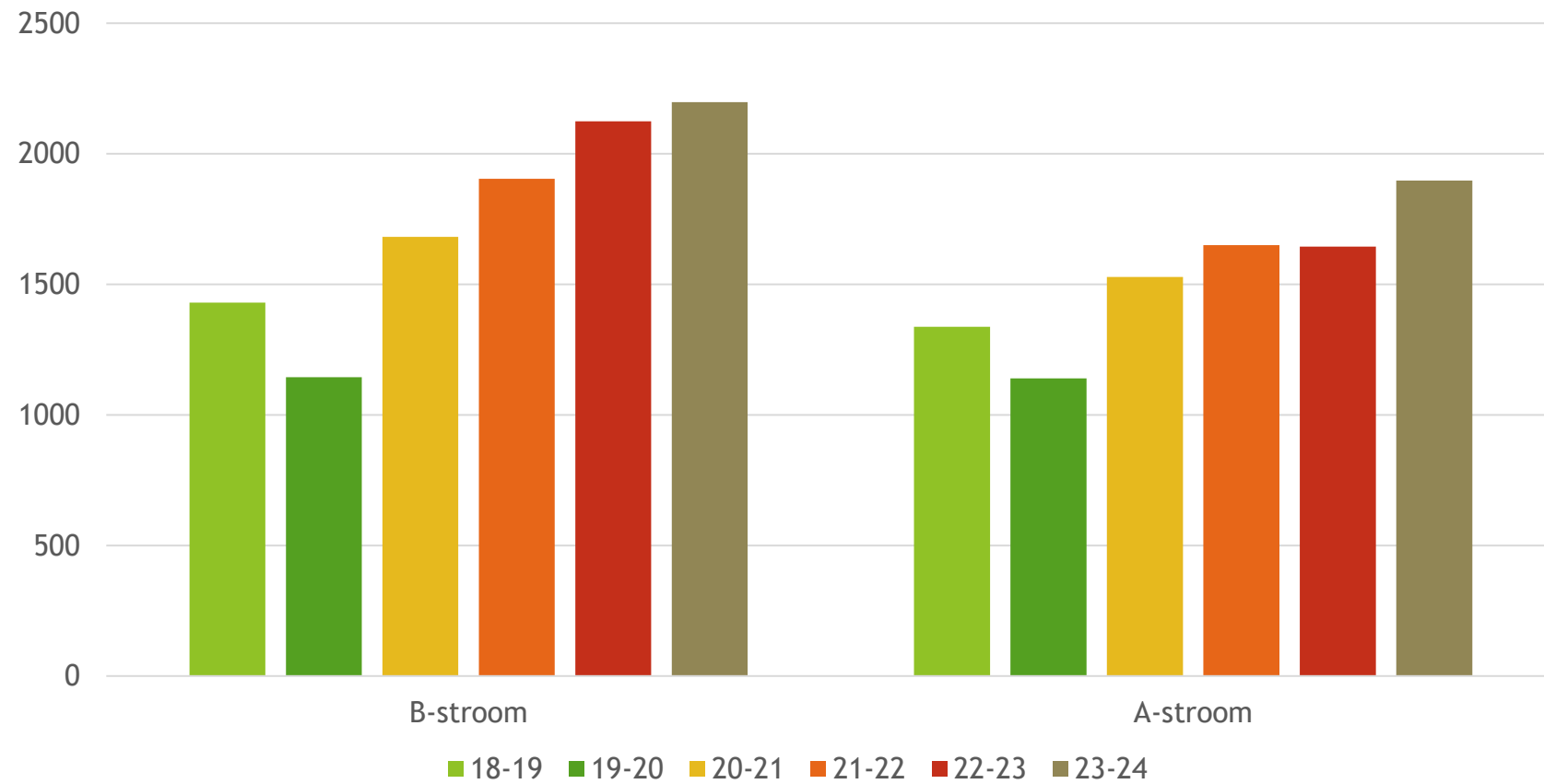
In sommige regio's
plaatstekorten en dan vnl.
in de B-stroom.

- Leerlingen moeten de plaats innemen die gevonden wordt.
- Vaak geen plaats in een klas met de gewenste keuze of de gewenste basisoptie.
 - =>Doelstelling interesse/talent ontdekken komt onder druk te staan.

Oriënteringsmogelijkheden
naar 2B

- In sommige regio's beperkt.
- In combinatie met grote instroom uit 1A geeft dit problemen.

Afwezigheden (LARS)

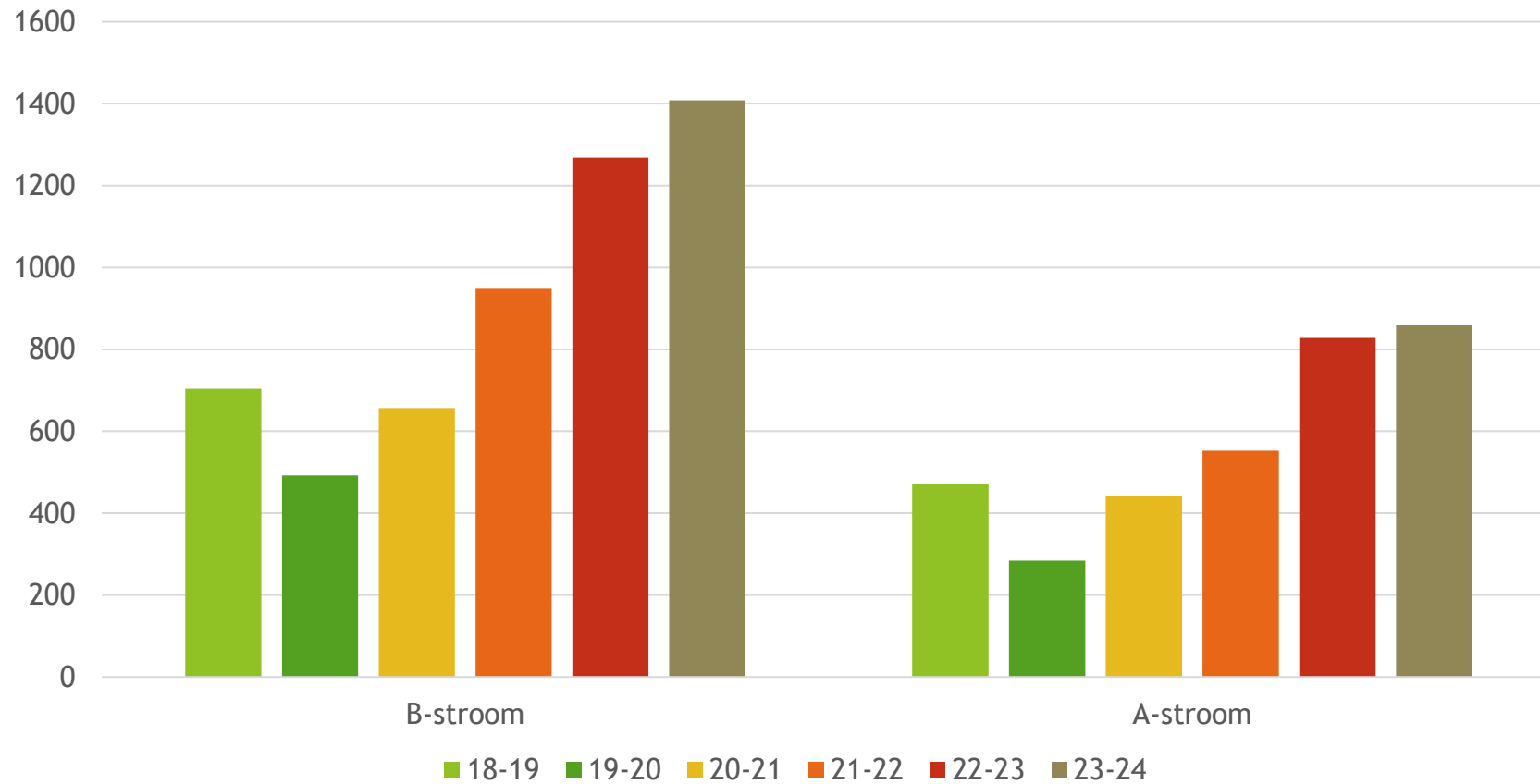

Afwezigheden , een ernstig signaal.

- ▶ Zowel scholen als CLB leveren extra inspanningen (zoals cijfers tonen).
- ▶ **Binding** met school sinds corona sterker onder druk.
- ▶ Risico-indicator vroegtijdig schoolverlaten.

- ▶ Individueel begeleiden niet meer behapbaar; preventieve aanpak nodig.
- ▶ Samenwerken en inzetten op het versterken van brede basiszorg heeft een positief effect.

Preventieve schorsing/tijdelijke uitsluiting Buitengezet op school (LARS)

Omgaan met moeilijk(er) gedrag

- ▶ CLB wordt vaak niet / te laat betrokken bij begeleiding.
 - ▶ => Aanwezigheid op tuchtklassenraad vaak als formaliteit.
 - ▶ Scholen die signaal geven dat ze op hun limiet zitten qua inzet van mensen en middelen, zetten de stap sneller naar tuchtprocedure.
 - ▶ Een begeleidingstraject vraagt tijd, ruimte en een groeimindset voor leerkrachten, leerling en ouders.
-
- ▶ Link met afwezigheden en keuzebegeleiding: leerlingen die buitengezet worden hebben moeite om een nieuwe school te vinden. Worden vaak geweigerd in verschillende LOP-regio's.
-
- ▶ In de marge: op dit ogenblik hebben de Centra geen zicht op het aantal schoolloze jongeren en we zouden dat wel graag terug hebben.

Wat zegt dit voor de toekomst?

- ▶ Leerlingen die minder goede keuzes hebben kunnen maken...
 - ▶ Leerlingen die moeten overzitten...
 - ▶ Leerlingen die afwezig zijn...
 - ▶ Leerlingen die worden buitengezet op school...
-
- ▶ ...hebben allemaal een verhoogd risico op vroegtijdig schoolverlaten / ongekwalificeerde uitstroom.

=> Beweging van de CLB's

- ▶ Dichter terug bij leerlingen, ouders, leerkrachten en scholen
- ▶ Collega's professionaliseren in het inzetten van kernopdrachten signaalfunctie en consultatieve leerlingenbegeleiding
- ▶ Professionele Leergemeenschappen Samen tegen Schooluitval opgestart

Uitdagingen / noden/ aanbevelingen

Kwaliteitsvol onderwijs

Leerkracht versterken door

- Lerarentekort aanpakken
- Professionaliseren leerkrachtenteam
- Klasdynamiek en omgaan met moeilijk(er) gedrag

Capaciteitstekort (studieaanbod)

- Elke leerling moet een plaats hebben op een school
- Elke leerling moet de mogelijkheid hebben om een school en/of studierichting te kiezen die bij hem/haar/die past

Maatschappelijke perceptie op de B - stroom (sensibiliseren)

- Een kansrijk toekomstperspectief bieden
- Inzetten op keuzebegeleiding
- Naam 'B'-stroom

Gelijke onderwijskansen

Recht op onderwijs ook voor BOS-leerlingen

- Het CLB in zijn kracht zetten binnen hun signaal- en consultatieve functie
- Alle LOP's gaan voor gelijke onderwijskansen

Nood aan een sterke brede basiszorg en verhoogde zorg

- Meer nood aan omkadering en constructieve samenwerking
- Meer en beter afstemmen tussen de partners voor doelgerichte aanpak

Ouderbetrokkenheid

- De ouder is een volwaardige partner

Omgaan met diversiteit vanuit een sterkte. Elke leerling heeft talenten.

- Ook leerlingen met specifieke noden, anderstalige leerlingen,...

Keuzebegeleiding 1ste graad

- Nood aan tijd en ruimte om te verkennen, te ontdekken welke richtingen passen bij de talenten van de leerling

Conclusie

- ▶ Negatief imago van B stroom wijzigen
- ▶ Zet in op versterkte samenwerking met onderwijs en welzijnspartners
- ▶ Nood aan meer plaatsen / flexibel kunnen inspelen op demografische evolutie
- ▶ Schoolteams versterken
- ▶ CLB is onmisbare partner om leerrecht van leerlingen te garanderen (tuchtklassenraad, inschrijvingsrecht, LOP's...)

